

مهندس موسی سالارپور معاون بهره‌برداری شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد:

مترو مشهد، ستون فقرات حمل و نقل درون شهری مشهد

مهم‌ترین چالش فعلی، کمبود ناوگان به ویژه در خط یک است. برای پاسخگویی مناسب به تقاضای سفر، این خط به حدود ۱۲۰ واگن نیاز دارد که در همین راستا قراردادی برای تأمین ۶۰ واگن جدید منعقد شده و در صورت تأمین مالی، می‌تواند نقش مؤثری در افزایش بهره‌وری، نظم حرکت قطارها و ارتقای کیفیت خدمات در خطوط یک و دو داشته باشد.

از نظر فناوری، مترو مشهد از پیشرفته‌ترین سیستم‌های دنیا بهره می‌برد. کنترل حرکت قطارها از طریق سامانه سیگنالینگ مبتنی بر نرم‌افزار انجام می‌شود که ایمنی را افزایش می‌دهد و احتمال بروز سوانح را به حداقل می‌رساند. همچنین سامانه اطلاع‌رسانی مسافران (PIS) زمان حرکت و مسیر قطارها را به صورت دقیق در ایستگاه‌ها اعلام می‌کند.

مترو مشهد روزانه حدود ۱۶ ساعت بهره‌برداری دارد و در ساعات غیرخداختی، عملیات نگهداری و تعمیرات انجام می‌شود. در مناسبت‌های خاص مانند شب‌های قدر و ایام نوروز، سابقه بهره‌برداری ۲۴ ساعته نیز وجود داشته است. در نهایت، مترو به عنوان سامانه حمل و نقل پاک، نقش مؤثری در کاهش ترافیک، آلودگی هوا، مصرف سوخت، و تصادفات شهری ایفا کرده و به بهبود کیفیت زندگی شهری کمک شایانی کرده است.

طی پانزده سال گذشته، شرکت بهره‌برداری مترو مشهد نقش مهمی در ارتقای حمل و نقل درون شهری ایفا کرده است. مهم‌ترین دستاورد این مجموعه، فراهم‌سازی امکان انجام سفرهای شهری ایمن، سریع، دقیق، سالم و اقتصادی و ایجاد ارتباط مؤثر میان مناطق مختلف شهر و مرکز آن بوده است. مترو مشهد با ارائه خدمات قابل‌اتکا و با کیفیت در حوزه حمل و نقل عمومی، توانسته است جایگاه ویژه‌ای در میان شهروندان و زائران به دست آورد و هم‌زمان با توسعه شبکه ریلی، هماهنگی مناسبی با سایر سامانه‌های حمل و نقل شهری به ویژه اتوبوس‌رانی ایجاد کند.

در حال حاضر، شبکه مترو مشهد دارای حدود ۴۰ ایستگاه فعال و نزدیک به ۴۴ کیلومتر مسیر در حال بهره‌برداری است. از ابتدای راه‌اندازی تا کنون، بیش از ۶۰۰ میلیون جابه‌جایی مسافر در خطوط مختلف انجام شده که سهم خط یک حدود ۴۹۵ میلیون نفر و خط دو بیش از ۱۰۹ میلیون نفر بوده است. این در حالی است که در سال‌های ابتدایی بهره‌برداری (حدود سال ۱۳۸۹)، میزان جابه‌جایی ماهانه کمتر از ۱۰ میلیون نفر بود و در حال حاضر به نزدیک ۱۰۰ میلیون نفر جابه‌جایی سالانه رسیده است؛ آمار که نشان‌دهنده رشد چشمگیر اعتماد عمومی به مترو است. با وجود این دستاوردها، چالش‌هایی نیز وجود دارد.

مهندس مسعود باقرزاده یزدی، معاون فنی شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد:

متروی مشهد در مسیر خودکفایی و ارتقای کیفیت خدمات فنی

ساخت برخی از تجهیزات تست و عیب‌یابی تخصصی نیز در دستور کار است.

ما از سیستم‌های نگهداری و تعمیرات مبتنی بر شرایط و پیش‌بینانه به جای روش‌های صرفاً دوره‌ای یا پس از خرابی، استفاده می‌کنیم. با نصب حسگرهای مختلف بر روی قطعات حیاتی و تحلیل داده‌های آن‌ها، می‌توانیم سلامت تجهیزات را پیش‌بینی کنیم و قبل از وقوع خرابی، برای تعمیر آن برنامه‌ریزی کنیم.

همچنین، سیستم یکپارچه نرم‌افزار مدیریت نگهداری و تعمیرات (CMMS) را توسعه و اجرا کرده‌ایم. این سیستم کلیه درخواست‌های تعمیرات، تاریخچه تعمیرات هر قطعه، موجودی انبار قطعات یدکی و برنامه‌های زمان‌بندی شده را به صورت متمرکز مدیریت می‌کند. این امر منجر به افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های عملیاتی و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده شده است.

علاوه بر این، آموزش مستمر و ارتقای مهارت‌های نیروی انسانی با برگزاری دوره‌های تخصصی داخلی و خارجی، از ارکان دیگر بهینه‌سازی فرایندهای ماست. نوسازی تدریجی ناوگان و سیستم‌های یک‌ایم الزام است. به عنوان مثال، برنامه ارتقای سیستم کنترل قطار (ATC) و سیگنالینگ در برخی از خطوط در حال مطالعه و اجرا است که موجب افزایش ظرفیت خط و ایمنی بیشتر خواهد شد.

مهم‌ترین مأموریت ما، تضمین امنیت، قابلیت اطمینان و پایداری در بهره‌برداری از ناوگان و تمامی سیستم‌های جانبی مترو است. این امر از طریق نگهداری و تعمیرات پیشگیرانه، اصلاحی و نوسازی محقق می‌شود. حوزه فنی متروی مشهد به صورت یکپارچه و زنجیره‌ای، مسئولیت نگهداری از واگن‌ها، سیستم‌های علائم و کنترل قطار (سیگنالینگ و ATC)، سیستم تأمین برق ناوگان، ریل و زیرساز، تونل‌ها، پست‌های برق و... را بر عهده دارد. هدف نهایی، ارائه خدمات مطمئن و بدون وقفه به شهروندان و زائران محترم است.

بومی‌سازی قطعات و تجهیزات یک استراتژی کلیدی و ضروری برای ماست. وابستگی به تأمین قطعات از خارج از کشور، به ویژه با توجه به محدودیت‌ها و تأخیرهای احتمالی، ریسک بزرگی برای پایداری عملیات مترو ایجاد می‌کند. بنابراین، با بسیج توان مهندسی داخلی و همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان و صنعتی داخل استان و کشور، گام‌های بلندی برداشته‌ایم. تا کنون موفق به طراحی و ساخت داخلی بیش از ۴۰۴ قطعه و تجهیز تخصصی در پنج حوزه اصلی بخش ناوگان، بخش تأمین توان (برق)، تأسیسات، خط و ابنیه، سیگنالینگ و مخابرات است.

علاوه بر این، ما موفق به بازسازی کامل دریل‌های سنگین ریلی مورد نیاز برای تعمیرات خط شده‌ایم و

فهمیم، حمایت مدیران شهری و تلاش بی‌وقفه همکاران مادر بخش‌های مختلف امکان‌پذیر نبود.

به عنوان روابط عمومی و بین‌الملل شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد، ضمن گرامیداشت این سالروز ارزشمند، مراتب قدردانی خود را از همه همکاران پرتلاش، مدیران پیشین و کنونی و همه کسانی که در شکل‌گیری و تداوم این دستاورد شهری نقش داشته‌اند، اعلام می‌دارم.

امید است بانگاه رو به آینده، بهره‌گیری از تجربیات گذشته و توسعه همکاری‌های ملی و بین‌المللی، شاهد نقش آفرینی هرچه پررنگ‌تر مترو در ارتقای کیفیت زندگی شهروندان مشهد مقدس باشیم. پانزدهمین سالگرد بهره‌برداری مترو، فرصتی برای افتخار به گذشته و تعهدی دوباره برای ساختن آینده‌ای بهتر است.

از روزی که متروی مشهد، به عنوان یکی از زیرساخت‌های حیاتی حمل و نقل شهری، حرکت خود را در مسیر خدمت‌رسانی به شهروندان و زائران بارگاه منور رضوی آغاز کرد، پانزده سال می‌گذرد. امروز مترو دیگر صرفاً یک وسیله حمل و نقل نیست، بلکه نمادی از توسعه پایدار، نظم شهری، کاهش آلودگی و احترام به وقت و آسایش مردم است.

در این پانزده سال، شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد با اتکا به تخصص نیروهای متعهد و تلاش شبانه‌روزی کارکنان خود، کوشیده است تا ایمنی، کیفیت خدمات و رضایتمندی مسافران را در بالاترین سطح ممکن حفظ کند. بی‌تردید، این مسیر بدون همراهی شهروندان

سید مجتبی میرنجاتی اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل:

نقش متروی مشهد در ارتقای کیفیت زندگی شهری